

Diskutujeme o bezpečnosti země v širších souvislostech

Poněkud ve stínu současných jednání o podobě budoucí vlády se ocitla informace o záměru Ministerstva vnitra, Úřadu pro zahraniční styky a informace a Policie ČR vytvořit Národní protiteroristické centrum, ve kterém by se měly sbíhat všechny informace, které mají význam pro bezpečnost země. Náměstek české rozvědky Jan Beroun přitom zdůraznil, že není myslitelné, aby boj proti terorismu fungoval pokud nedojde ke koordinaci všech zpravodajských, policejních a bezpečnostních složek.

Ministerstvo vnitra a česká rozvědka tak zřejmě v předvečer pátého výročí teroristického útoku Al - Káidy na New York a Washington disponují informacemi, že se pro ČR zvyšuje hrozba teroristického útoku, přičemž v připravenosti odpovědných bezpečnostních složek čelit této hrozbě mohou existovat deficity. Není přitom od věci připomenout, že tato hrozba se zvyšuje i v našem bezprostředním okolí o čemž svědčí nedávné pokusy o teroristické útoky na leteckou dopravu přes Atlantik nebo železniční dopravu v sousedním Německu.

Po necelém roce, který uplynul od schválení Návrhu na optimalizaci současného bezpečnostního systému ČR vládou a konstatujícího, že současný bezpečnostní systém je funkční. tak jsou činěny kroky k jeho revizi. Dlužno dodat, že tato myšlenka není zcela nová. O potřebě zajistit hlubší přestavbu bezpečnostního systému se např. v rámci akademické bezpečnostní komunity diskutuje již několik let. Stačí připomenout v odborných kruzích známý návrh koncepce systému komplexního řízení bezpečnosti ČR, který byl vypracován na půdě Centra pro sociální a ekonomické strategie již v roce 2002. Je možná škoda, že diskuse o tomto problému nebyla více reflektována politiky i státní správou.

Dá se očekávat, že případné zřízení protiteroristického centra může vyvolat celou řadu diskusí ve vládě, v Parlamentu, v nevládních organizacích a v médiích, které se budou dotýkat i jeho role vůči občanům, včetně citlivých otázek dodržování lidských práv a svobod. Je to jistě na místě. Na druhé straně je nutné vnímat, že pokud se hovoří o ochraně lidských práv nesmíme ztrácet ze zřetele, že jedním ze základních práv každého občana je právo na bezpečí a stát je povinen toto bezpečí zajistit. Diskuse o protiteroristickém centru, o boji proti terorismu jako celku a v neposlední řadě i o dalších klíčových bezpečnostních otázkách by přitom měla být vedena ve věcném tónu. Mohla by k tomu přispět i širší otevřená diskuse v české společnosti o dlouhodobějších prioritách a cílech české bezpečnostní

politiky. V konfrontaci s dnešní velmi složitou a komplikovanou bezpečnostní situací nejen v Evropě, ale i mimo ní, se to jeví jako nadmíru užitečné. Příkladem v tomto směru by mohly být vláda spolu s Parlamentem tím, že by vláda po veřejné diskusi předložila Parlamentu jako nejvyššímu zákonodárnému orgánu k projednání a schválení novou verzi Bezpečnostní strategie ČR. Nové strategii by se tak dostalo většího významu než předešlé z roku 2003, schválené pouze vládou a mnohdy ke škodě věci považované spíše za nezávazný dokument.

Miloš Balabán

(autor je vedoucím Střediska bezpečnostní politiky Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK Praha)